

เทศน์เช้า วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้คนเยอะ ฉะนั้น คนเยอะมันก็ต้องกินข้าวเยอะ อาหารนี้วางไว้กับพื้นเพราะมันไม่มีที่ตั้ง ฉะนั้น เดียวเวลาใครเข้าไปแล้ว รับอาหารแล้วเดินออกนោះ แล้วให้คนใหม่เข้าไป ไม่อย่างนั้นมันจะไม่ทั่วถึงไง นี่แล้วบนโต๊ะเราก็อหิวเอา ที่พื้นก็อหิวเอานោះ แล้วถ้าด้วยงานไม่พอ คนวัดมันรู้ว่าของอยู่ที่ไหน ไปเอาออกมานោះ ถ้าด้วยงานไม่พอกัน เพราะไม่คิดว่าคนมันจะเยอะอย่างนี้ไง ไม่ได้เตรียม

ฉะนั้น ของนี้มันไม่ใช่ตุ๊กตุนោះ เห็นว่าของอยู่กับพื้นไม่มีค่า ไม่ใช่ซะ ธรรมเนียมเขาไม่ถือศักดิ์ศรี เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ บอกเข้าวัดมาต้องถอดเสื้อถอดเชี้ยว ศักดิ์ศรี ความดีงามต้องเก็บไว้ที่บ้านให้หมด เราเสมอกันโดยธรรมนោះ

วันนี้เป็นวันออกพรรษา เราทำคุณงามความดีกันมาทั้งพรรษา แต่การทำคุณงามความดีมา ถ้าในหัวใจของเรา เราปรารถนาดีกันทุกคน แต่ความปรารถนาดีของเรา กิเลสมันอยู่ในหัวใจมันก็ขัดแย้งบ้าง มันจะมีความผิดพลาดบ้าง ในกุศลนะ กุศลมือกุศล ในอกุศลนะมันเป็นสิ่งที่เราคาดหมาย มันทำไปแล้ว แล้วว่าสิ่งนี้เป็นกุศลได้

“กุศลทำให้เกิดอกุศล อกุศลทำให้เกิดกุศล”

ในสมัยพุทธกาล พระเวททศจะทำลายพระพุทธเจ้า จ้างพวกแมนธนูให้ไปยิงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ คนแรกให้ไปยิงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน แล้วอีก ๔ คน ก็ให้ไปยิง ๔ คนแรกที่ยิงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้ว อีก ๔ คน ก็จะไปยิง ๔ คนนั้น

นี่การที่ว่านายแมนธนูจะไปยิงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้คืออะไร นี่คืออกุศลนะ จะไปฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการจนขอบวช ขอบวชเสร็จแล้วนะ ไอ้คนที่ฆ่า ๔ คนนั้นก็ชื่อว่าทำไมยัง

ไม่มาซักที ก็เดินตามมาดู พอตามมาดู พระพุทธเจ้าก็เอาบวชหมด ๑๖ คนบวชหมด นี่
อกุศลทำให้เกิดกุศลได้

ถ้ากุศล เห็นใหม่ ในพรรษาทั้งพรรษาเราทำคุณงามความดีกัน เราตั้งใจทำคุณงาม
ความดี แต่ในหัวใจของเรามันก็มีความผิดพลาด ผิดพลาดโดยไม่รู้ตัว ผิดพลาดโดย
รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ผิดพลาดต่างๆ วันนี้วันมหาปวารณา เราถึงจะให้ทำปวารณากันไป ผู้ใด
ที่เขาเตรียมดอกไม้กันมาแล้ว คนที่เขาเคยทำ มันจะเป็นประโยชน์กับจิตดวงนี้ไง

พันธุกรรมทางจิต เมล็ดพันธุ์พืชเขาตัดแต่งพันธุกรรมกัน จิตของเราเกิดในวิภวภู
มันทำบุญกุศลนี้มันตัดแต่งพันธุกรรมของจิต ถ้าจิตมันทำสิ่งที่เป็นคุณงามความดี สิ่งที่ดี
นี้มันตกผลึกลงที่หัวใจ ภาวสวะ ภพ ความดี ความชั่ว ความเจตนา เกิดจากใจทั้งหมด ใจ
เป็นคนคิดนะ ทั้งๆ ที่ใจเราเป็นพลังงานเฉยๆ แต่มันมีกุศล คือบุญกุศลมาทำให้ทำคุณ
งามความดี อกุศลมันทำให้ทำความชั่ว หรือความผิดพลาด ความพลั้งเผลอ ความไม่ตั้งใจ
อันนี้มันจะตกผลึกลงที่นี้

พอดกลงที่นี้ มันมีผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมาหาเยอะมาก

“หลวงพ่อก่อนนี้เคารพพระพุทธเจ้ามาก ผมเคารพครูบาอาจารย์มาก เวลาปฏิบัติ
ไปทำไมเกิดภาพของครูบาอาจารย์ขึ้นมา เกิดภาพขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ขึ้นมา แล้วก็พยายามดิ้นรน พังโทษ ทำลายทุกอย่างเลย”

นี่เราบอก “ให้ขอขมาซะ! ให้ขอขมา”

มันไม่ได้ตั้งใจหรอก ก็ครูบาอาจารย์ของเรา เราก็เคารพของเรา แต่ใจของเรา
ทำไมมันมีปัญหาอยู่ตลอดเวลา เห็นใหม่ ความตกผลึก ความไม่เข้าใจ กรรมอันนี้มันมีมา
ที่นี้ อย่างนี้อย่าให้มันตกผลึกในใจของเรา เราถึงให้ขอขมาไง ให้ขอขมาต่อรัตนตรัย พระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ของๆ สงฆ์ เรารู้ได้อย่างไรว่าสงฆ์หรือไม่สงฆ์ อยู่ในสมัยพุทธกาลนะ อิกามันไป
กินพริกในวัด แล้วมันก็ไปจี เมล็ดพริกนั้นไปเกิดอยู่ในป่า เมล็ดพริกนี้เกิดในป่านะ แล้ว
พวกนายพรานเขาไปเที่ยวป่า เขาไปกินเมล็ดพริกต้นนั้น ต้นนั้นเป็นของๆ สงฆ์ ผู้ใช้ของ
สงฆ์นั้นเป็นเปรต เห็นใหม่ มันยังเป็นเลย

ด้วยความไม่รู้ ต้นพริกเกิดในป่า ใครจะเข้าใจบ้างว่าต้นพริกนี้เป็นของๆ สงฆ์ แต่อีกมันไปกินพริกมา อีกาใช้ไหมมันก็บินไปตามธรรมชาติของมัน มันก็ไปจี้ไปถ่ายของมันไว้ เมล็ดพริกนั้นไปเกิด

นี่ถ้าพูดถึงพระพุทธศาสนา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา แล้วเวลาทำบุญกุศล ทุกคนว่าจะติดขัดไปหมดเลย นี่เกจอาจารย์ก็ว่าเลย อย่างนั้นไม่ได้บุญ อย่างนี้ไม่ได้บุญ อย่างนั้นบุญไม่บุญ เกียงกันปากเปียกปากแฉะ แต่เวลากรรมฐานเรานะ เจตนา.. คุณิเวลาสังฆทานนี่เราบอกให้เจตนา มา เจตนา นั้นล่ะเป็นบุญแล้ว ถ้าเจตนา นั้นเป็นบุญ นี่พิธีกรรม เห็นไหม

พิธีกรรม วัฒนธรรม ไม่ใช่ธรรม! ไม่ใช่ธรรม! แต่มันเป็นวัฒนธรรมนะ ถ้าสมมุติ ก็จริงตามสมมุติ มันเป็นสมมุติอันหนึ่ง แต่ต้องทำตามความเป็นจริงนั้น ในพิธีกรรมนั้นมีไฉน มีให้เราขอขมาลาโทษ แล้วเราเห็นว่ามันเป็นประโยชน์กับดวงจิตของผู้กระทำนั้นเอง ดวงจิตของผู้กระทำนั้นมันมีความผิดพลาดสิ่งใดในหัวใจบ้าง ด้วยความผิดพลาด ด้วยความไม่รู้ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือสิ่งต่างๆ

นี่การก่อเจตีย์ทราย ประเพณีของชาวพุทธเราก็เพราะเหตุนี้แหละ เวลาเราไปวัดไปวา เราเดินผ่านวัดไป เม็ดทราย เศษดินมันติดรองเท้าเราไป นี่ของสงฆ์ เรารู้หรือไม่รู้ก็แล้วแต่ ประเพณีวัฒนธรรมของโบราณเรา นักปราชญ์เขาให้แบบว่าเราชดใช้ แต่พวกเราไม่รู้ นะ ก่อเจตีย์ทรายคือสงกรานต์ไฉน คือความสนุกเพลิดเพลินใจ เป็นวัฒนธรรมไฉน แต่ไม่รู้ว่าเขาซ่อนนัยไว้ในนั้น

ครูบาอาจารย์ของเรา นักปราชญ์ชาวพุทธซ่อนนัยไว้ ว่าเราเดินผ่านวัดผ่านวาไป สิ่งใดที่มันเป็นเศษติดรองเท้าเราไป ถึงเวลาถึงคราวหน้าสงกรานต์ เขาก็นัดหมายกันเพื่อเอาสิ่งนั้นมาตอบแทนมาคืน ทำผาติกรรม แต่เขาไม่ได้เรียกว่าทำผาติกรรม เดียวนี้เป็น การท่องเที่ยว นี่โลกมันเคลื่อนไป

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเข้าใจจุดยืน หลักมันมีอยู่ ถ้าหลักมันมีอยู่ เราทำตามหลักนั้น ถ้าตามหลักนั้น นี่พูดให้เข้าใจว่าทำเพื่ออะไร เราจะทำกันนี้ทำเพื่ออะไร? เวลาเราขอขมาขอขมาเพื่อใคร?

“โอ๊ย.. ขอขมาเสียดศีลศีรี อู๊ย.. ฉันเป็นคนดั่ง ฉันเป็นคนใหญ่ จะไปขอขมาทำไม
อู๊ย.. ฉันไม่ผิด ฉันไม่รู้เรื่อง อู๊ย.. ฉันดิไปหมดเลย”

รู้เรื่องหรือไม่รู้เรื่องก็แล้วแต่นะ เวลากรรมมาในใจเอ็งนี่.. เพราะคนที่เวลามาแก้
เขาไม่รู้เรื่องอะไรละ เขาก็ไม่เห็นรู้เรื่องอะไรเลย แต่ทำไมเป็นอย่างนี้ละ ภาวนาไปแล้ว
ทำไมเป็นอย่างนี้ละ ทำไมภาวนาแล้วเป็นอย่างนี้ละ เราบอกว่านี่มันเป็นประวัติศาสตร์
มันเป็นสิ่งที่เราทำมา มันเป็นอดีตมาแล้ว นี่เราก็เคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า ก็นั่งภาวนาไปสิ พอจิตสงบมันเป็นภาพมาเลยนะ แล้วก็เพ่งโทษ ตีเตือน ตีเตือนไป
ทุกๆ อย่างเลย แล้วให้ผมทำอย่างไรละ ให้ผมทำอย่างไร?

พระพุทธเจ้าทำร้ายเราหรือ? รัตนตรัยทำร้ายเราหรือ? ไม่มีใครทำร้ายเราเลย แต่
หัวใจของเรา มันเป็นเวรเป็นกรรมที่มันสร้างของมันไว้ ถ้ามันสร้างของมันไว้ เวลากรรม
มันให้ผลแล้วโทษใครละ.. กรรม เห็นไหม นี่กรรมมันให้ผลการกระทำนี้ แล้วกรรมมัน
อยู่ที่ไหนละ สิ่งนี้ละ ถ้าเราจะทำคุณงามความดีกัน

นี่ก็เหมือนกัน เรามาวัดมาวากันเพื่อเป็นบุญกุศล แต่ความผิดพลาดปลั่งผลออกไป
สิ่งนั้นเราไม่ควรให้มันคิดในใจเราไปไง เราถึงให้กระทำ ให้มีการขอขมา ขอขมา
รัตนตรัย เดียวจะให้ผู้นำเนาะขึ้นนะโม ตัสสะ แล้วก็ระตะนัตตะเยเนาะ เสร็จแล้วนะถ้ามี
ดอกไม้มารูปเทียน ให้ไปไหว้ที่พระประธานนูนเนาะ ที่นี้มันไม่พอ แล้วมันยุ่ง

นี่เรากันเพื่อประโยชน์ไฉ่ ไซ้ มันเป็นพิธีกรรม เราปฏิเสธจริงๆ พิธีกรรมนี้
ปฏิเสธมาก เพราะถือว่ากรรมฐาน พระป่า.. พระป่าหมายถึงพระผู้ที่ปฏิบัติ มันต้องเข้า
เผชิญกับความจริงเลย สิ่งใดที่มันรุ่มร่าม มันเป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เราไม่เอาเลยนะ
ใจนี้ไม่เอาเลย แต่วันนี้ออกพรรษาแทบทุกคราวไป เราเห็นแก่น้ำใจของผู้ที่ผิดพลาดนะ
น้ำใจของคนที่ทำผิดอันนั้นแหละ

เพราะคนมาให้เราแก้เรื่องนี้พอสมควร เราก็บอกเขาว่า คืออย่างหนึ่งเราไม่มี เราไม่
เคยเป็นอย่างนั้น เราไม่มีนะ แต่คนเป็นอย่างนี้เยอะ พระนี่เป็นเยอะ พระมาให้แก้เยอะ
แล้วโยมเป็นก็มี แล้วมันเป็นขึ้นมา นี่มันเป็นสิ่งที่สุคติวิสัย สิ่งที่ดีวิสัยเพราะมันเกิดขึ้นมา
จากจิต เวลาครูบาอาจารย์ท่านอยู่ในป่า ท่านบอกว่า “ท่านพึงธรรมทั้งวันทั้งคืนเลย”

ฟังธรรมไป เวลาพระภาวนาไป พอจิตสงบใจใหม่มันจะเกิดเป็นคำถาม คำตอบ
ขึ้นมาจากใจ เห็นใหม่ มันผุดขึ้นมา นี่เขาเรียกว่า “ธรรมเกิด”

ธรรมเกิดไม่ใช่อริยสัจ อริยสัจนะมันเป็นจิตของเราสงบ จิตของเราสงบแล้วจิต
ของเรามีหลักมีเกณฑ์ แล้วจิตของเราน้อมไปเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม ด้วย
สติสัมปชัญญะ เหมือนเราทำงานด้วยมือ มือจับต้องสิ่งใดมันชัดเจนมาก คำว่าจับต้องสิ่ง
ที่ชัดเจนมาก จิตมันน้อมไป มันวิปัสสนาของมัน อริยสัจมันเกิดอย่างนั้น

สติปัญญา ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม วิปัสสนาโดยจิตมันเป็นอริยสัจ แต่ธรรมเกิด
ไม่ใช่อริยสัจ ธรรมเกิดนี้มันผุดขึ้นมา มันผุดขึ้นมาโดยเวรกรรมของคน เพราะบางคนไม่
มีมันก็ไม่ผุด แล้วบางคนมีนะ มันผุดขึ้นมา มันผุดเป็นภาษาบาลี บางคนมันผุดขึ้นมาเป็น
ภาษาไทย บางคนมันผุดขึ้นมาลึกลับซับซ้อน ละเอียดมาก บางคนผุดมาหายๆ มันอยู่ที่
พื้นฐานของจิต อยู่ที่อำนาจวาสนาของจิตแต่ละดวงที่มันสร้างของมันมา เห็นใหม่ มันผุด
ขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน เวรกรรม เวลาภาวนาไปเป็นเวรเป็นกรรมนี้มันผุดขึ้นมา คุณัญญา
ติ เราเป็นเด็กเราจำสิ่งใดได้ใหม่ เวลาเราจำสิ่งใดได้ เราลองนึกถึงตอนเด็กสิ นี่ก็
เหมือนกัน เวลาภาวนาไป เราลืมไปแล้วก็แล้วแต่ มันขึ้นมาหมดเลยนะ เวลาภาวนานี้
เพราะอะไร เพราะการภาวนามันต้องไปชำระล้างความสกปรกของใจ แล้วสิ่งใดที่มันตก
ผลึกในใจ สิ่งใดที่มันมีความหมักหมมในใจ ต้องไปชำระล้างอย่างนั้น แล้วนี่มันเวร
กรรมที่มันเก่าแก่มา มันมีร่องมีรอยมาไง

เราถึงว่าวันนี้วันออกพรรษา เป็นวันที่ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าอนุญาตไว้ เป็นวันมหาปวารณา เป็นวันที่ขอขมาลาโทษ เราถึงเอาวันนี้เป็นวัน
สำคัญให้พวกเราได้ขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษเพื่อให้ใจของเราไม่มีสิ่งที่เป็นบาป
อกุศลตกผลึกในหัวใจของเรา อย่าให้สิ่งนี้เกิดกับเราข้างหน้าเลย ตอนนี้นั้นไม่มีอะไร
หอรอก แต่มันจะไปเกิดกับเราข้างหน้าโดยที่เราไม่รู้ตัว ถึงให้มันหมดไปจากใจของเรา

ฉะนั้น เราจะให้โยมทำเนาะ วันนี้เอวังก่อน เอวัง